

VYSOKÁ ŠKOLA DANUBIUS
FAKULTA SOCIÁLNYCH ŠTÚDIÍ

M E D Z I N Á R O D N Á
V E D E C K O - P R A K T I C K Á K O N F E R E N C I A

**STAV, PROBLÉMY
A PERSPEKTÍVY
PEDAGOGICKÉHO ŠTÚDIA
A SOCIÁLNEJ PRÁCE**

28–29
októbra
2016

Sládkovičovo,
Slovenská republika

ЛІТНЯ ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Корсікова К.Г.

кандидат педагогічних наук,

викладач кафедри педагогіки і психології

Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Харківської обласної ради,

м. Харків, Україна

Орієнтація вищої педагогічної освіти України на досягнення відповідності стандартам європейської системи освіти вимагає пошуків оновлення змісту форм і методів підготовки майбутніх педагогів. У той же час виховання учнів не обмежується рамками школи, воно продовжується і розширюється за її межами, зокрема у позашкільній роботі. Однією з основних форм організації літнього відпочинку дітей є літні оздоровчі заклади, які створюються з метою зміцнення здоров'я, організації активного відпочинку, задоволення інтересів і духовних потреб дітей та підлітків. Тому важливою складовою практичної підготовки майбутніх педагогів є літня педагогічна практика.

Аналіз останніх досліджень і публікацій [1, 2, 3] свідчить про те, що організаційно-методологічні основи професійної підготовки педагогічних кадрів у вищих навчальних закладах, зокрема у процесі практичної підготовки розглядають О. Вишневський, С. Гончаренко, І. Зязюн, В. Кремень, Н. Ничкало, Г. Пономарьова.

Літня педагогічна практика є обов'язковою складовою навчального процесу педагогічних вищих навчальних закладів та передбачає професійну підготовку педагогічних кадрів і підвищення їхньої кваліфікації.

Основними завданнями літньої практики є: оволодіння вміннями і навичками самостійної роботи з дитячим колективом в умовах літніх канікул;

ознайомлення з умовами роботи літніх оздоровчих та пришкільних таборів; формування і розвиток педагогічних навичок, педагогічної спрямованості, умінь використовувати колективні, групові та індивідуальні форми роботи з дітьми у різних видах діяльності, планувати виховну роботу в літній період вести її облік та аналіз; допомога студентам в осмисленні суті та соціальної значимості педагогічної професії, її гуманістичної спрямованості; формування у студентів умінь гнучкого спілкування з батьками, забезпечення сприятливого мікроклімату для легкої адаптації дітей у новому колективі, забезпечення системного підходу до виховної роботи з дітьми; забезпечення повноцінного фізичного розвитку, змістовного дозвілля дітей та молоді, охорона та зміцнення їх здоров'я; психолого-педагогічне вивчення дітей загону; розвиток відповідального ставлення до проведення виховної роботи з дітьми і підлітками; оволодіння методикою організації художньої, еколого-натуралістичної, туристсько-краєзнавчої, фізкультурно-оздоровчої, трудової та інших видів діяльності школярів, розвитку їх індивідуальних здібностей, талантів [4].

Особливістю організації літньої педагогічної практики є те, що їй передують значна інформаційно-роз'яснювальна робота, до якої залучаються викладачі психолого-педагогічних дисциплін, керівники практики, куратори.

Вагоме місце під час підготовки студентів до літньої педагогічної практики відводиться дидактичним іграм – рольовим, організаційно-діяльним, імітаційним тощо, які, передусім, спрямовані на досягнення таких цілей навчання, як моделювання, імітація, змагання. Ігрові вправи допомогли змоделювати педагогічні ситуації, які можуть виникати в процесі проходження літньої педпрактики. Як виявилось, такий метод має значний методичний потенціал. Застосування дидактичних ігор забезпечує мотивацію навчальної діяльності, створює позитивні емоції, доброзичливу атмосферу, сприятливі умови для колективної взаємодії [5].

Для успішного проходження студентами цього виду практики керівництво педагогічною практикою постійно співпрацює з пришкільними

таборами, позаміськими закладами оздоровлення та відпочинку, попередньо уклавши договори з їх керівництвом. Договори укладаються до початку інструктивно-методичних зборів студентів, що дає можливість вчасно розподілити студентів за місцями проходження практики та організувати підготовку вожатих з врахуванням специфіки табору. Контроль за проходженням літньої практики здійснюють викладачі-керівники практики, які відвідують табори, спортивно-оздоровчі майданчики, де перебувають студенти, перевіряють документацію, консультують їх, надають методичну допомогу.

До практики допускаються студенти, які систематично відвідували заняття методичного тижня підготовки до літньої практики склали залік; пройшли інструктаж з техніки безпеки та з питань охорони життя і здоров'я дітей; розробили папку-скарбничку з конспектами виховних занять, прикладами ігор, пісень тощо; пройшли медичний огляд.

Безпосередній контроль за роботою практикантів здійснює старший вихователь. Упродовж літньої педагогічної практики студенти беруть участь у виробничих нарадах, педагогічних радах, вивчають і аналізують досвід кращих вожатих, педагогів-організаторів, ведуть педагогічний щоденник; створюють умови для активного відпочинку, оздоровлення дітей і підлітків, участі їх у суспільно-корисній праці.

Із метою здійснення контролю і оцінювання вмінь і навичок студентів з літньої практики упродовж першого тижня навчання (з 1 вересня по 7 вересня) викладачі-керівники практики перевіряють звітну документацію, яку студенти готують по закінченню практики. До звітної документації входить щоденник з літньої практики; характеристика з оцінкою, завірена підписом директора табору та печаткою; звіт про роботу в літньому оздоровчому таборі; методичні розробки двох виховних заходів.

Щоденник з педагогічної практики є офіційним документом – звітом діяльності студентів у таборі та контрольним документом, за яким керівники педагогічної практики мають простежити хід літньої педагогічної практики. У

щоденнику кожен студент-практикант планує роботу в загоні, фіксує спостереження та здійснює аналіз діяльності.

Звіт з літньої практики заповнюється студенти наприкінці зміни за встановленим зразком. У звіті зазначається оздоровчий табір, у якому працював студент, термін перебування; умови роботи в оздоровчому таборі, матеріально-технічне та методичне забезпечення табору; зміст проведеної роботи (перші дні в таборі, зустріч дітей, планування роботи, підготовка до свята відкриття табірної зміни та участь практиканта в ньому; перші враження і труднощі у роботі; екскурсії, походи і подорожі; оздоровча і фізкультурно-спортивна робота (змагання, ігри, свята); екологічна робота; робота гуртків тощо); аналіз своєї роботи; висновки і пропозиції щодо вдосконалення організації літньої педагогічної практики та підготовки до неї.

Основним документом про проходження літньої практики є характеристика студента, у якій старший вихователь та директор оздоровчого табору оцінюють роботу практиканта.

По закінченню літньої практики на основі звітної документації викладач-керівник практики академії виставляє студенту оцінку за вимогами кредитно-трансферної системи навчання [3].

Літня педагогічна практика не лише завершує практичне засвоєння студентами змісту, форм і методів виховної роботи, але й створює умови для активного управління у проведенні різних видів виховної діяльності. Практика вимагає від студентів глибоких знань вікових та індивідуальних особливостей дітей, рівня їх вихованості, інтересів, прагнень і потреб. Саме в ході цього виду практики у студентів формуються вміння творчо застосовувати теоретичні знання з педагогіки, психології, здійснювати планування своєї діяльності та діяльності дитячого колективу.

Самостійна робота в ролі вожака є важливим етапом становлення майбутніх педагогів. Цей вид педагогічної практики дозволить студентам усвідомити сутність і специфіку роботи тимчасових дитячих об'єднань у сучасних умовах; ознайомитися з психолого-педагогічними основами роботи

дитячим колективом; засвоїти основи організації оздоровчо-виховного процесу в умовах табору; оволодіти системою колективного планування роботи дитячого колективу; ознайомитися з системою самоврядування в житті тимчасового колективу; організовувати ігри та спортивно-оздоровчу роботу в умовах табору; оволодіти методикою проведення різних форм роботи в умовах оздоровчого закладу.

Подальше дослідження ведеться стосовно виявлення та застосування найбільш доречних та актуальних методів, видів і форм згуртування дитячого та підліткового колективів в умовах оздоровчого табору.

Література:

1. Абдуллина О. А. Проблемы организации педагогической практики / О. А. Абдуллина // Педагогическая практика в системе подготовки будущих учителей : сб. науч. трудов. – М. : МГПИ, 1978. – С. 12–27
2. Дурай-Новакова К. М. Формирование профессиональной готовности студентов к педагогической деятельности: дисс. ... кандидата пед. наук : 13.00.04 / К. М. Дурай-Новакова. – М., 1983. – 221 с.
3. Кацова Л. І. Формування професійного інтересу у майбутніх учителів у процесі педагогічної практики : дис. ... кандидата пед. наук : 13.00.04 / Кацова Лариса Іванівна. – Херсон, 2004. – 196 с.
4. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України (Затверджено наказом Міністерства освіти України від 8.04.1993 № 93 зі змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти від 20.12.1994 № 351) // Збірник законодавчих та нормативних актів про освіту. – К., 1994. – Вип. 1. – 153 с.
5. Стрельников В. Ю. Роль ігрових технологій навчання у професійному розвитку студентів / В. Ю. Стрельников // Нові технології навчання : наук.-метод. зб. – К. : Наук.-метод. центр вищої освіти, 2004. – Вип. 37. – С. 41–51.